

LEVEN ALS EEN GOD

In Ixiamas

Dag lieve vrienden. Vandaag vertel ik jullie wat meer over mijn familie, mijn vrienden en wat ik hier zoal doe.

Samen met mijn papa woon ik in een huis dat mijn opa, oma, ooms en papa samen gebouwd hebben. Ze gebruikten hiervoor het hout van de bomen uit het woud. Mijn papa is jammer genoeg niet zo veel thuis. Dat komt door zijn werk. Hij is een chaski, een gids door het Amazonewoud. Hij helpt mensen die hier langskomen op hun zoektocht naar wat ze nodig hebben. Soms zijn dat planten, waarvan ze geneesmiddelen maken. Soms zijn ze hun weg kwijt en toont mijn papa waar ze heen moeten. Dan loopt hij een hele eind mee en is hij wel een week weg van huis. Gelukkig zorgen mijn abuelo en abuela dan goed voor mij en kan ik spelen met Camila en José, mijn beste vrienden.

We gaan dan graag voetballen of petanquen. Elke zaterdag ga ik ook naar de voetbalmatch kijken. Dan supporter ik voor Cristian, mijn neef, en Camila. Ze zijn de beste spelers van het dorp. Ik hoop dat ik ook ooit zo goed mag worden als hen.

Wat ik graag doe en goed kan, is zampoña spelen. Dat is een soort van panfluit. Die heb ik zelf gemaakt.

Wij wonen allemaal samen in een gemeenschap, een dorp vol familie eigenlijk. In de voormiddag gaan we naar school, terwijl onze papa's en mama's het bos intrekken om te werken. Ze houden bij welke boomsoorten er groeien en hoeveel bomen er per soort aanwezig zijn. Ondertussen zorgen onze oma's en opa's voor eten. Ze gaan dan fruit en groenten plukken in de moestuin. In de namiddag help ik mijn tante met het eten te bereiden, zodat we 's avonds van een lekker stoofpotje kunnen genieten. Iedereen schuift mee aan tafel en we maken het altijd gezellig. We mogen dan ook even de lichten aansteken. Een elektriciteitsnet hebben we hier niet: we wekken stroom op met de zon. Daarom moeten we spaarzaam zijn.

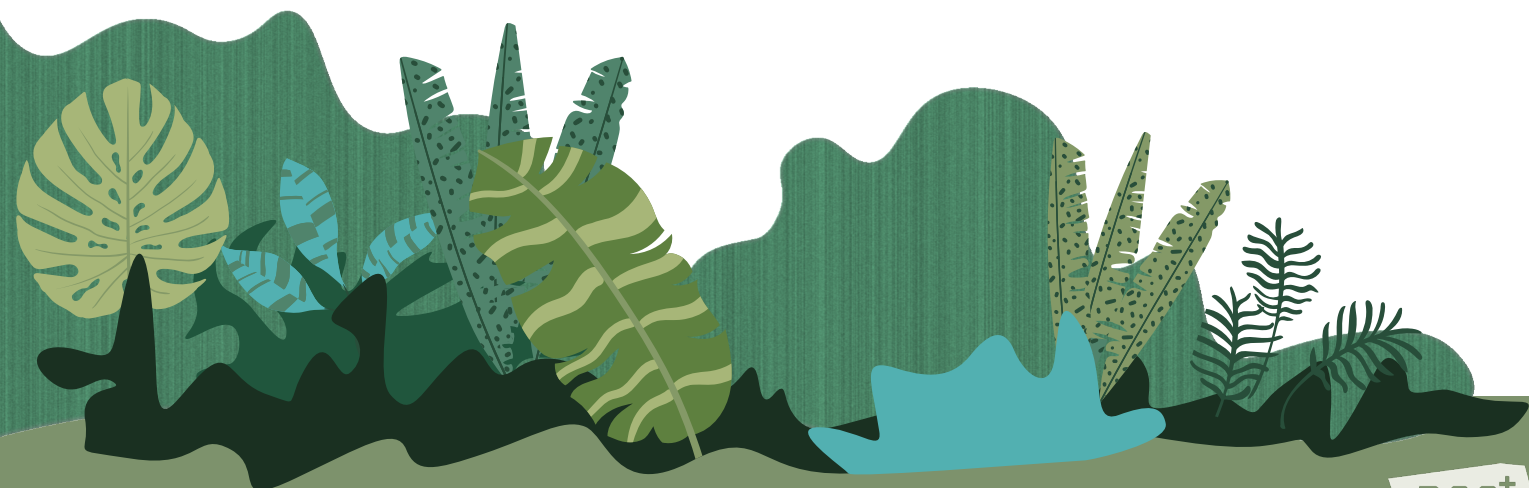
Bijna alles wat we nodig hebben, vinden we in het bos. We hebben een moestuintje waar we onze groenten en fruit kweken. En we hebben hier kippen en koeien rondlopen die we slachten om te eten. Wat we niet in het bos vinden, kopen we op de markt. Hiervoor gaat mijn papa af en toe naar de stad. We verkopen daar alles wat we zelf gemaakt hebben, zoals sierraden, potjes, instrumenten... en met dat geld kunnen wij pasta, bloem of extra groenten kopen.

Morgen ben ik jarig. Dan mag ik nog eens mee met papa naar de markt. Met het geld dat we verdienen met de verkoop van onze producten, koopt hij een cadeautje voor mij. Daar kijk ik al heel lang naar uit.

INHOUD

Startactiviteiten	3
Eén, twee, drie, piano (10')	3
Voetballen zonder voeten (10')	3
Lesopdrachten	4
Bouw je eigen huis (60')	4
Vraagstukken (40')	5
Vliegend tapijt (30')	6
De natuur tussen je oren (15')	7
Afsluiters	8
Wat heb je geleerd? (10')	8
Eén woord (5')	8
Vermelding eindtermen	9
Bouw je eigen huis	9
Vraagstukken	9
Vliegend tapijt	10
De natuur tussen je oren	10

STARTACTIVITEITEN

EÉN, TWEE, DRIE, PIANO (10')

Materiaal: /

Mijn lievelingsinstrument is de zampoña. Het is niet alleen een heel mooi instrument, maar het is ook erg populair. Ik volg elke week één les, zo leer ik telkens nieuwe liedjes spelen. Kunnen jullie ook een instrument bespelen? (vragenronde: wie speelt een instrument?)

Eén persoon van de groep is de pianist. Hij gaat aan de andere kant van het terrein staan, met zijn/haar rug naar de klasgenoten. Alle andere kinderen staan achter een lijn (die kan je met takken maken). De pianist roep "1-2-3 Piano", waarbij hij 3 keer klopt (bijvoorbeeld op de boom voor zich). Tijdens die periode mogen de overige leden zich verplaatsen in zijn richting. Als hij zich echter weer omkeert, mag hij niemand zien bewegen. Als hij wel iemand ziet bewegen, moet die terug naar de startlijn. Het spel gaat verder tot iemand de pianist kan tikken zonder dat hij hem heeft zien bewegen.

VOETBALLEN ZONDER VOETEN (10')

Materiaal: bal

Op zaterdag ga ik graag voetballen. In Bolivia hebben we waarschijnlijk dezelfde regels als jullie. Maar we kennen ook een variant, als we graag eens gek willen doen. Dan spelen we voetbal, waarbij de bal niet mag aangeraakt worden door de handen én de voeten (maar je mag uiteraard wel je knieën, hoofd, schouders... gebruiken). De spelregels zijn als volgt:

LESOPDRACHTEN

BOUW JE EIGEN HUIS (60')

Vakgebied: vakoverschrijdend wiskunde, mondelinge taalvaardigheid, leren leren, wetenschap en techniek (probleemoplossende vaardigheden)

Kerdoelen:

- Leerlingen werken constructief samen om een opdracht uit te voeren.
- Leerlingen verliezen de moed niet als ze een probleem tegenkomen.
- De leerlingen maken een plattegrond aan de hand van gegeven voorwaarden.
- De leerlingen geven een mondelinge presentatie waarbij ze een project voorstellen.
- De leerlingen luisteren naar elkaar met respect.

Werkvorm: in groepjes van vier leerlingen.

Materiaal: lintmeters, opdrachtenkaartjes, zakmes

Werkwijze:

In het Amazonewoud bouwt iedereen zijn huis zelf. Mijn abuelo, abuela en ooms bouwden samen ons mooie huis. Bij ons zien de huizen er anders dan bij jullie. Ze zijn van hout en worden vaak op palen gebouwd. Waarom zou dat zijn?

Huizen worden op palen gebouwd, zodat ze bij hevige regenval niet onder water komen te staan.

Het is aan jullie. Ontwerp zelf een plattegrond en hou rekening met de voorwaarden waaraan jullie huis moet voldoen. Elke groep krijgt een kaart met voorwaarden. Alle materiaal dat jullie nodig hebben, vinden jullie in het bos of in de kar. We hebben respect voor alles wat hier groeit. Je zoekt dus loose parts, dat wil zeggen losse takken, blaadjes, steentjes.... Je maakt geen planten stuk. Probeer ook jullie opdracht op een creatieve manier te verwerken en stel jullie bouwwerk voor aan de andere groepen.

Tip: De kaartjes met voorwaarden zijn gebaseerd op alle vlakke figuren en formules die gekend moeten zijn voor het lager onderwijs. Je kan er ook voor kiezen om elk groepje dezelfde opdracht te geven in functie van de vormen die ze al geleerd hebben in de klas

Tip: Hoe pak ik deze les praktisch aan als ik niet naar het bos kan gaan?

Verwerk deze les in interactie met de leerlingen. Geef je leerlingen de opdracht om van thuis uit verschillende materialen mee te nemen naar de klas. Inspireer hen om een boswandeling te maken en bosmaterialen mee te nemen op een afgesproken datum. Zij bereiden op die manier de les voor. Door hen op voorhand een opdracht mee te geven zijn ze nieuwsgierig wat ze met hun zelfgezochte materialen gaan doen. Maak afspraken over de omvang van het materiaal.

VRAAGSTUKKEN (40')

Vakgebied: wiskunde

Kerdoelen:

- De leerlingen berekenen de tijd tussen twee tijdstippen aan de hand van een gegeven vraagstukken.
- De leerlingen selecteren relevante informatie uit gegeven opdrachten om tot goede antwoorden te komen.

Werkvorm: in duo

Materiaal: Opdrachtenkaartjes vraagstukken

Werkwijze:

Jullie wonen aan de andere kant van de wereld, in een ander continent. Dat roept zo veel vragen bij me op. Hoe laat is het bij jullie als ik 's morgens op sta? Hoe ver moeten jullie rijden om jullie familie te bezoeken? Hier duurt het wel uuuuuren.

In het bos hangen vraagstukken. Ga per twee op zoek naar de vraagstukken en los deze op. Jullie antwoorden noteer je in jullie werkschrift. Elke vraag is genummerd, zorg dat dit nummer ook terug te vinden is in jullie werkschrift.

Bespreek de opdrachten nadien klassikaal.

VLIEGEND TAPIJT (30')

Vakgebied: wiskunde

Kerdoel:

- De leerlingen maken een maquette volgens een gegeven schaal.

Werkvorm: in groepjes van vier

Materiaal: lintmeter, schriftje en potlood.

leerinhouden:

- De schaal is een verhouding tussen een getekende afstand en de werkelijke afstand.

Werkwijze:

Als ik met papa naar de stad ga, kruip ik achterop zijn motor. Daarna moeten we nog de Amazonerivier over in de kano.

Alles samen zijn mijn papa en ik al snel vier uur onderweg om de stad te bereiken. Dat is veel tijd om wat inkopen te doen. Ik droom dan ook van sneller, maar milieuvriendelijk vervoer. Het is niet fijn als de natuur er last van heeft. Ik hoop op een dag een vliegend tapijt uit te vinden. Kunnen jullie alvast helpen met er eentje te ontwerpen?

In werkelijkheid zou ik willen dat het vliegend tapijt 4m breed en 8m lang is. Jullie gaan een maken op schaal van 1:4, dus 1cm op jullie maquette is 4cm in de werkelijkheid. Hoe groot moet jullie maquette dus zijn?

Afmeting op de maquette	Afmeting in werkelijkheid
1 cm	4 cm
?	400 cm
?	800 cm

Maak per vier een vliegend tapijt.

Ga op zoek naar allerlei losliggend materiaal in het bos om het vliegend tapijt mee te versieren. Elke leerling verzamelt 5 verschillende voorwerpen, dus elk tapijt wordt met 10 natuurlijke materialen versierd. Bereken ook van de voorwerpen hoe groot ze in werkelijkheid zouden zijn.

DE NATUUR TUSSEN JE OREN (15')

Vakgebied: muzische vorming beeld – muziek

Kerdoelen:

- Muzische grondhouding: De leerlingen benaderen de wereld met een open houding en benaderen met aandacht muzische aspecten uit hun omgeving en geven deze creatief vorm.
- De leerlingen geven de dynamiek (geluidssterkte) van omgevingsgeluiden beeldend weer door in te spelen op afstand en richting.

Werkvorm: individueel

Materiaal: papieren CD, schrijfgereif

Werkwijze:

Jullie krijgen elk een papieren CD en een potlood. Maak het één minuut lang erg stil. Luister goed naar alle geluiden in het bos. Als de minuut voorbij is, mogen jullie tekenen op de CD. Het midden van de CD, dat ben jij. Alles wat je hoorde, krijgt een plaats op de CD. Kwam het geluid van ver, teken het veraf. Was het geluid dichtbij, teken het dan ook dicht bij jou. Kwam het geluid van voor je? Teken het dan ook voor jou. Denk je dat het achter je was, dan teken het je ook achter jou.

Klasgesprek: Bespreek even met de klas wat er op jullie CD staat. Hebben jullie hetzelfde gehoord/gezien/geroken? Wat is verschillend, wat is gelijkend?

AFSLUITERS

WAT HEB JE GELEERD? (10')

Materiaal: /

Werkwijze:

Ga allemaal in een kring zitten. Iedereen vertelt om de beurt wat je geleerd hebt in het bos vandaag.

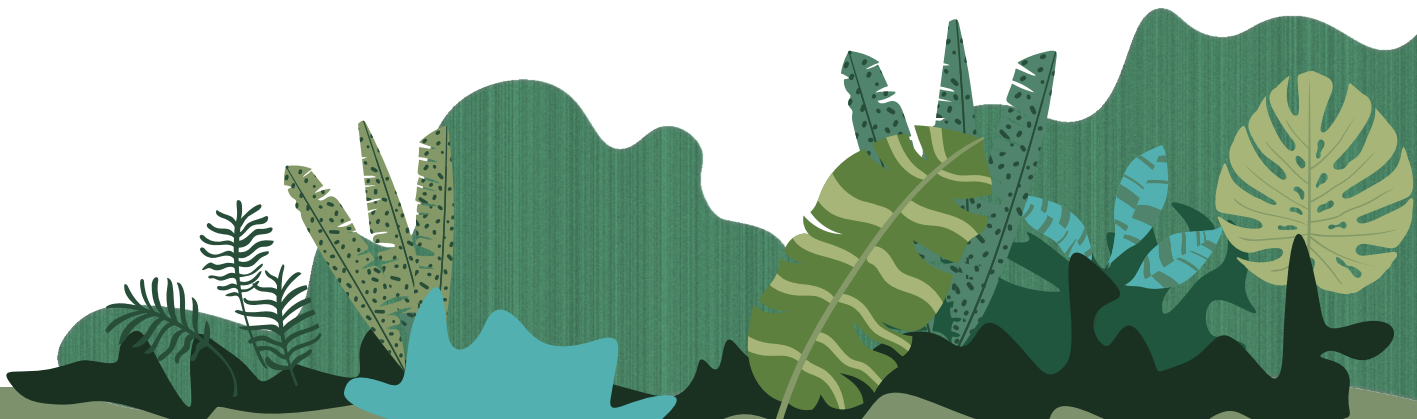
ÉÉN WOORD (5')

Materiaal: /

Werkwijze:

Ga terug samen in een kring zitten. Iedereen bedenkt één woord dat hij of zij vindt passen bij de dag in het bos

EINDTERMEN

BOUW JE EIGEN HUIS

Wiskunde

- 1.29* - De leerlingen zijn bereid verstandige zoekstrategieën aan te wenden die helpen bij het aanpakken van wiskundige problemen met betrekking tot getallen, meten, ruimtelijke oriëntatie en meetkunde.
- 2.1 - De leerlingen kennen de belangrijkste grootheden en maateenheden met betrekking tot lengte, oppervlakte, inhoud, gewicht (massa), tijd, snelheid, temperatuur en hoekgrootte en ze kunnen daarbij de relatie leggen tussen de grootte en de maateenheid.
- 2.9 - De leerlingen kunnen op een concrete wijze aangeven hoe ze de oppervlakte en de omtrek van een willekeurige, vlakke figuur en van een veelhoek kunnen bepalen.

Sociale vaardigheden

- 1.2 De leerlingen kunnen in omgang met anderen respect en waardering opbrengen.

Wetenschappen en Techniek

- 1.12 De leerlingen kunnen het verband illustreren tussen de leefgewoonten van mensen en het klimaat waarin ze leven.
- 2.7 De leerlingen kunnen in concrete ervaringen stappen van het technisch proces herkennen (het probleem stellen, oplossingen ontwikkelen, maken, in gebruik nemen, evalueren).

Mens en maatschappij

- 3.3* - De leerlingen tonen in concrete situaties voldoende zelfvertrouwen, gebaseerd op kennis van het eigen kunnen.

VRAAGSTUKKEN

Wiskunde

- 2.19 De leerlingen kunnen klokkezen (analoge en digitale klokken). Zij kunnen tijdsintervallen berekenen en zij kennen de samenhang tussen seconden, minuten en uren.
- 4.3 De leerlingen kunnen met concrete voorbeelden uit hun leefwereld aangeven welke de rol en het praktisch nut van wiskunde is in de maatschappij.
- 5.4 De leerlingen zijn bereid zichzelf vragen te stellen over hun aanpak voor, tijdens en na het oplossen van een wiskundig probleem en willen op basis hiervan hun aanpak bijsturen.

VLIEGEND TAPIJT

Wiskunde

- 2.4 - De leerlingen kunnen de functie van de begrippen “schaal” en “gemiddelde” aan de hand van concrete voorbeelden verwoorden.
- 4.2 - De leerlingen zijn in staat om de geleerde begrippen, inzichten, procedures, met betrekking tot getallen, meten en meetkunde, zoals in de respectievelijke eindtermen vermeld, efficiënt te hanteren in betekenisvolle toepassingsituaties, zowel binnen als buiten de klas.

Muzische vorming

- 6.4 De leerlingen kunnen vertrouwen op hun eigen expressiemogelijkheden en durven hun creatieve uitingen tonen.

DE NATUUR TUSSEN JE OREN

Muzische vorming

- 2.1 - De leerlingen kunnen muziek beluisteren en ervaren, muzikale impressies opdoen uit de geluidsomgeving met aandacht voor enkele kenmerken van de muziek:

klankeigenschap

functie/gebruikssituatie

- 6.3* - De leerlingen kunnen genieten van het muzisch handelen waardoor hun expressiemogelijkheden verruimen.

Wetenschap en Techniek

- 1.1 De leerlingen kunnen gericht waarnemen met alle zintuigen en kunnen waarnemingen op een systematische wijze noteren.